

Sygn. akt I CZ 106/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia na Rzecz Podnoszenia Świadomości
Konsumenckiej "E. " w K.

przeciwko P. H.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2013 r.,

na skutek zażalenia strony powodowej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 6 września 2013 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny po przyjęciu, że skarga kasacyjna strony powodowej – Stowarzyszenia na Rzecz Podnoszenia Świadomości Konsumenckiej „E. w K. od postanowienia tego Sądu z 26 marca 2013 r., została złożona przez stronę, która - jako stowarzyszenie zwykłe - nie ma zdolności sądowej, postanowieniem z 6 września 2013 r. skargę tę odrzucił wobec jej niedopuszczalności. Według Sądu, w polskim porządku prawnym stowarzyszeniom zwykłym nie przysługuje osobowość prawna, a wobec braku przepisu szczególnego, także i zdolność prawna. W konsekwencji należy przyjąć, że skarżąca nie ma też zdolności sądowej (art. 64 § 1¹ k.p.c.).

W zażaleniu strona powodowa domaga się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wychodząc z założenia, że powodowe Stowarzyszenie nie ma zdolności sądowej, Sąd pierwszej instancji powołując się na art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c., postanowieniem z 9 października 2012 r., odrzucił jej pozew skierowany przeciwko pozwanemu P. H. Sąd Apelacyjny jako Sąd drugiej instancji podzielił to stanowisko i postanowieniem z 26 marca 2013 r. zażalenie strony powodowej oddalił.

Jest oczywiste, że brak zdolności sądowej stwarza przeszkodę do merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd (art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.), a rozpoznanie sprawy mimo braku tej zdolności prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.). Nie oznacza to jednak, że stronie, która według Sądu pierwszej czy też drugiej instancji jest pozbawiona zdolności sądowej, nie przysługuje legitymacja do zaskarżenia niekorzystnego dla niej orzeczenia sądowego, mającego charakter wyłącznie procesowy. Należy podkreślić, że z takiego założenia wyszedł też sam Sąd Apelacyjny, który jako Sąd drugiej instancji wydał zaskarżone skargą kasacyjną postanowienie o oddaleniu zażalenia powodowego Stowarzyszenia. W innym bowiem wypadku zażalenie to powinno zostać odrzucone, nie zaś rozpoznane co do swej istoty.

Odrzucenie skargi kasacyjnej z argumentacją, że jest ona niedopuszczalna ze względu na brak zdolności sądowej strony skarżącej świadczy więc o niekonsekwencji Sądu Apelacyjnego.

Konkludując, kwestia, czy skarżącej przysługuje zdolność sądowa powinna ostatecznie zostać wyjaśniona w postępowaniu kasacyjnym, skoro w sprawie skarga kasacyjna jest w ogóle dopuszczalna. W tym stanie rzeczy, skoro zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem art. 398⁶ § 2 k.p.c. należało orzec, jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 zd. pierwsze k.p.c.).